

VAN VISIE NAAR PLAN

Centrumplan met Beeldkwaliteit Voorhout

Opgesteld in samenwerking met de Kopgroep Voorhout

Oktober 2025

gemeente
TEYLINGEN

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	5
1.1 Doel	5
1.2 Aanpak	5
1.3 Relatie met beleid	7
1.4 Toekomstbestendige centra: relevante thema's	8
Leeswijzer	9
2. Analyse bestaande situatie	11
2.1 Historische ontwikkeling en karakter van Voorhout	11
2.2 Belangrijke inzichten vanuit de kopgroep	13
2.3 Dorpsstructuur en ruimtelijke hoofdstructuren	15
2.4 Typologieën in het centrumgebied	17
2.5 Gebruik van de openbare ruimte	17
2.6 Sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen (SWOT-analyse)	18
2.7 Conclusies en uitgangspunten voor het Centrumplan	19
3. Centrumplan Voorhout	21
3.1 Inleiding	21
3.2 De drie uitgangspunten en specifieke invulling voor het Centrumplan: een centrum waar de auto te gast is als randvoorwaarde	21
3.3 Verkeersmaatregelen	23
3.4 Richtinggevende uitgangspunten voor de Inrichtingsplannen per deelgebied	33
3.5 Aanzet tot inrichtingsplan	39
4. Beeldkwaliteit	43
4.1 Inleiding	43
4.2 Het doel	43
4.3 Algemene inrichtingsprincipes openbare ruimte	43
4.4 Specifieke richtlijnen openbare ruimte	45
4.5 Specifieke ruimtelijke en stedenbouwkundige richtlijnen	51
4.6 Beheer en onderhoud	55
5. Bijlagen	
Bijlage I: Participatieverslag Voorhout	
Bijlage II: Samenvatting Centrumvisie 2020	
Bijlage III: Uitvoeringsstrategie	

Plangebied centrum Voorhout

1. INLEIDING

De dorpscentra van de gemeente Teylingen, waaronder Voorhout, staan voor belangrijke ruimtelijke en maatschappelijke opgaven. Veranderingen in het winkelgedrag, de noodzaak tot vergroening en klimaatadaptatie én de wens om centra levendig en herkenbaar te houden, vragen om een toekomstgerichte benadering. Met dit Centrumplan en het bijbehorende Beeldkwaliteit voor het centrumgebied van Voorhout – de Herenstraat van de Nagelbrug (N444) tot aan de rotonde over het spoor – geven we inspiratie en richting aan de ontwikkeling van dit gebied.

Dit document bevat een schetsontwerp en impressies die bedoeld zijn om richtinggevende mogelijkheden te verbeelden. Aan de getoonde beelden kunnen geen rechten worden ontleend.

1.1 Doel

Doelstelling van het Centrumplan met Beeldkwaliteit is om het centrum van Voorhout toekomstbestendig te maken, met een sterke focus op drie uitgangspunten:

- 1. Vitaal** – een levendig centrum met ruimte voor lokaal ondernemerschap en ontmoeting.
- 2. Aantrekkelijk** – een verzorgde en herkenbare openbare ruimte met een duidelijke identiteit.
- 3. Klimaatadaptief** – vergroend, bestand tegen extreme weersomstandigheden en duurzaam ingericht.

1.2 Aanpak

In nauwe samenwerking tussen de gemeente, inwoners, ondernemers en andere betrokkenen is in 2020 de **Centrumvisie Teylingen** opgesteld. Hiermee is een duidelijke stip op de horizon gezet: “waar de gemeente, samen met alle betrokkenen, aan wil en gaat werken”, aldus het college van B&W. In de Centrumvisie is de ambitie geformuleerd om de centrumgebieden van **Sassenheim, Voorhout en Warmond** te ontwikkelen tot toekomstbestendige dorpskernen. Centrumvisie biedt op dit moment nog onvoldoende houvast om te worden uitgewerkt tot een Inrichtingsplan voor de buitenruimte. Dit vraagt de ontwikkeling van dit voorliggende centrumplan inclusief een beschrijving van de beeldkwaliteit.

In aanvulling hierop zijn ook diverse moties die relevant zijn voor het centrumplan aangenomen door de raad. De verkeersveiligheid en verkeersdruk zijn thema's die integraal in de gesprekken en planvorming zijn meegenomen.

De drie dorpscentra verschillen sterk van karakter. In **Sassenheim** is het centrum een regionale winkelbestemming. De Herenstraat in **Voorhout** is een langgerekte winkelstraat met veel horeca en aanbod voor dagelijkse boodschappen. **Warmond** daarentegen is een historisch dorp aan de Kagerplassen, waar recreatie, kunst, cultuur en watersport samenkomen. Elk centrumgebied heeft daarmee unieke kwaliteiten én eigen opgaven op weg naar een vitaal, aantrekkelijk en klimaatadaptief dorpscentrum.

Het Centrumplan met Beeldkwaliteit is in **co-creatie** tot stand gekomen. Inwoners, ondernemers, vertegenwoordigers van verenigingen, pandeigenaren, gemeenteambtenaren en experts hebben stap voor stap gekeken naar wensen, knelpunten, kansen en oplossingen voor het centrumgebied.

Aan het begin van het traject zijn tijdens openbare inloopavonden inwoners, ondernemers, pandeigenaren en andere geïnteresseerden uitgenodigd om zich aan te melden voor deelname aan zogenoemde **kopgroepen**. Het was de ambitie om de plannen samen met de gemeenschap te ontwikkelen, zodat praktijkkennis en lokale ervaring optimaal worden benut en er draagvlak ontstaat. Omdat het praktisch onhaalbaar is om met de gehele gemeenschap gezamenlijk de plannen op te stellen, is ervoor gekozen om te werken met kopgroepen waarin een **evenwichtige afspiegeling van de samenleving** is vertegenwoordigd. Op deze manier is een breed palet aan belangen en ideeën in het proces meegenomen.

De **ervaringen en lokale kennis** die de leden van de kopgroep tijdens elke sessie inbrachten, zijn als **zeer waardevol** ervaren. Ook de onderlinge gesprekken en het delen van **verschillende perspectieven op uiteenlopende thema's** hebben de plannen inhoudelijk verrijkt. In meerdere rondes zijn wensen opgehaald, dilemma's besproken en gezamenlijke keuzes gemaakt. In **bijlage I** zijn de verslagen van de kopgroepbijeenkomsten in detail toegevoegd.

Participatie met de kopgroep

1.3 Relatie met beleid

De gemeenteraad van Teylingen heeft in oktober 2020, tijdens het opstellen van de Centrumvisie, **negen centrale thema's** vastgesteld. Aan elk van deze thema's zijn ambities gekoppeld, die richtinggevend zijn voor het Centrumplan met Beeldkwaliteit Voorhout.

De ontwikkeling van het Centrumplan met Beeldkwaliteit liep deels gelijktijdig met het traject van de **Omgevingsvisie Teylingen**, waardoor de centrumopgave direct is geplaatst binnen een breder ruimtelijk en maatschappelijk perspectief. Hoewel de Centrumplannen met Beeldkwaliteit primair gericht zijn op de centra zelf, is nadrukkelijk ook gekeken naar de betekenis van de centra voor de omliggende wijken.

In de Omgevingsvisie zijn de belangrijkste ruimtelijke kwaliteiten en opgaven per dorpskern benoemd, waarmee deze plannen direct aansluiten op de bredere koers van de gemeente.

In de Detailhandelsvisie staan richtlijnen over hoe om te gaan met de ontwikkeling van winkelgebieden, het behoud van levendige dorpscentra en het inspelen op veranderingen in het koopgedrag en de opkomst van online winkelen.

De ambities uit de Centrumvisie zijn in **bijlage II** op hoofdlijnen opgenomen.

Schets en ingrepen Centrumvisie Voorhout (2020)

1.4 Toekomstbestendige centra: relevante thema's

De mate waarin een centrum toekomstbestendig is, wordt bepaald door veel verschillende factoren. In de Centrumvisie zijn negen relevante thema's benoemd en per thema is aangegeven wat de ambitie is. De vastgestelde thema's uit de Centrumvisie vormen het vertrekpunt bij het opstellen van de centrumplannen voor de drie dorpscentra in Teylingen. Om het toekomstbestendige karakter van de centra verder te versterken, is aanvullend het **tiende thema 'groen en biodiversiteit'** toegevoegd. Dit thema onderstreept het belang van een klimaatrobuuste, duurzame openbare ruimte.

De tien thema's zijn samengevat in drie overkoepelende uitgangspunten:

- **Vitaal**
- **Aantrekkelijk**
- **Klimaatadaptief**

Deze drie uitgangspunten vormen **de dragers** bij het maken van de Centrumplannen. Elke keuze die wordt gemaakt, wordt getoetst op de bijdrage aan deze uitgangspunten.

Omdat elk dorpscentrum een eigen karakter en eigen ruimtelijke opgaven kent, zijn er per dorp specifieke richtinggevende uitgangspunten opgesteld. Deze uitgangspunten sturen de voorstellen en maatregelen die in de Centrumplannen zijn opgenomen, zodat maatwerk geleverd wordt per kern.

Specifiek voor Voorhout:

In Voorhout is het doorgaande karakter van de Herenstraat – als historisch lint en belangrijke verkeersas – een bepalende factor voor de kwaliteit en leefbaarheid van het centrum. Het terugdringen van de verkeersintensiteit en behoud van bereikbaarheid zijn essentieel om invulling te kunnen geven aan de uitgangspunten van een vitaal, aantrekkelijk en klimaatadaptief centrum.

Tien thema's en drie uitgangspunten

Leeswijzer

Dit document vormt de basis voor de toekomstige ontwikkeling van het centrum van Voorhout. Het Centrumplan met de bijbehorende beeldkwaliteit is opgebouwd uit vier hoofdstukken, die elkaar logisch opvolgen en samen een integraal beeld vormen.

Hoofdstuk 2 bevat de analyse van de bestaande situatie in het centrum van Voorhout. Hierbij wordt ingegaan op de historische ontwikkeling, de ruimtelijke hoofdstructuren, de verschillende typologieën, het gebruik van de openbare ruimte en de aanwezige sterktes en zwaktes. Deze analyse vormt de basis voor de verdere keuzes in het plan.

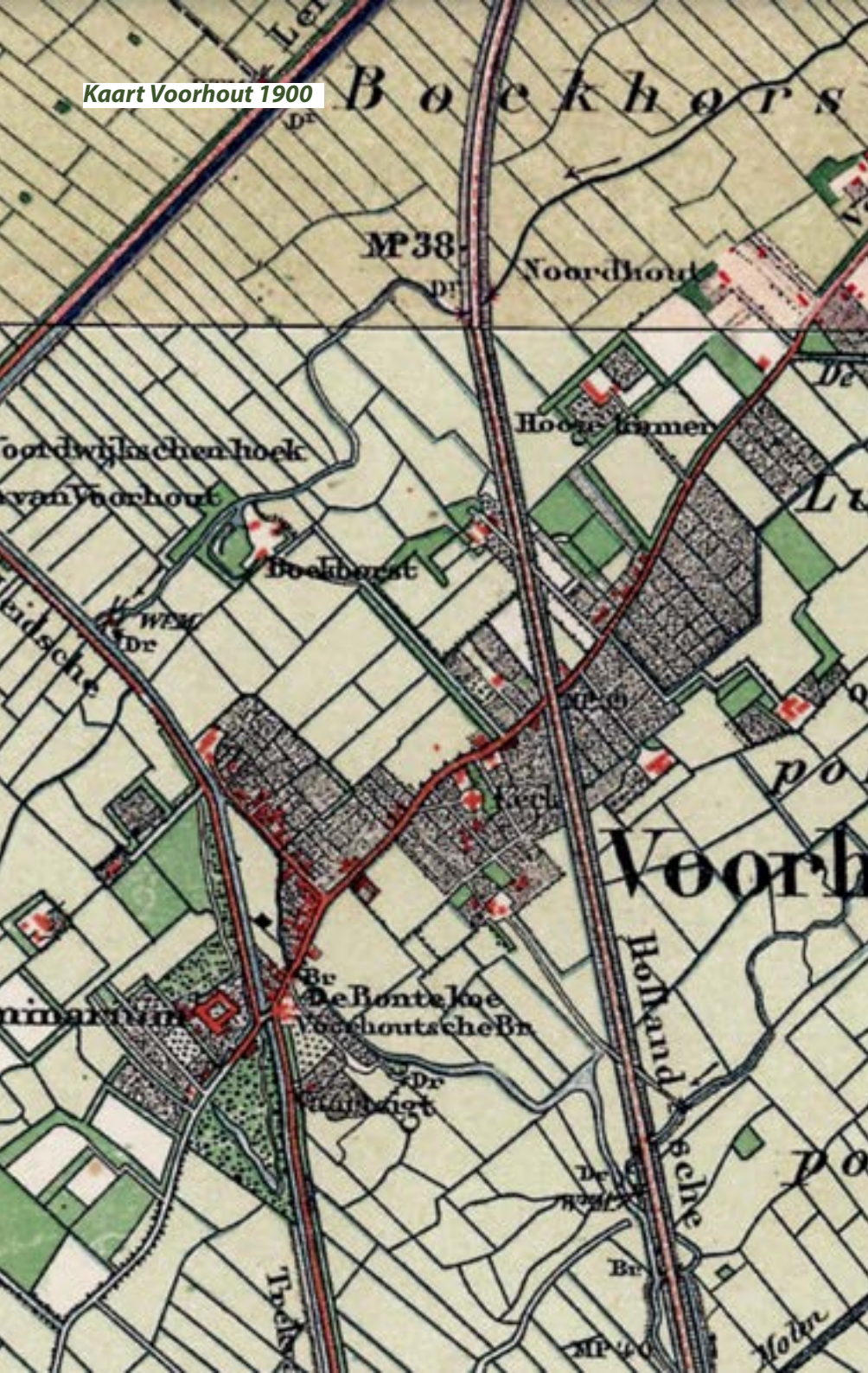
In **hoofdstuk 3** wordt het Centrumplan uitgewerkt. Vanuit de analyse wordt toegewerkt naar drie uitgangspunten: een vitaal, aantrekkelijk en klimaatadaptief centrum. Per thema worden richtinggevende uitgangspunten en een eerste aanzet tot het inrichtingsplan beschreven. Deze geven samen richting aan de gewenste ontwikkeling en zijn basis voor de inrichtingsplannen.

Hoofdstuk 4 bevat de richtlijnen voor inrichting van de openbare ruimte en bebouwing. Hierin zijn zowel algemene als specifieke principes opgenomen voor de openbare ruimte en de bebouwing, inclusief beheer en onderhoud. Deze richtlijnen waarborgen samenhang, kwaliteit en herkenbaarheid binnen het centrumgebied.

Tot slot zijn in de **bijlagen** het participatieverslag, een samenvatting van de Centrumvisie 2020 en de uitvoeringsstrategie opgenomen.

Met deze opbouw biedt het document zowel strategische keuzes als concrete richtlijnen, waarmee de komende jaren gewerkt kan worden aan een toekomstbestendig en herkenbaar centrum van Voorhout.

Kaart Voorhout 1900

VOORHOUT. Hoofdstraat

Herenstraat ter hoogte van Boerhaave

Kerk Voorhout zuidzijde

2. ANALYSE BESTAANDE SITUATIE

Een goed begrip van de bestaande situatie vormt de basis voor het maken van gerichte keuzes in het Centrumplan en de Beeldkwaliteit voor Voorhout. In dit hoofdstuk wordt de historische ontwikkeling, de dorpsstructuur, de gebruiksfuncties en de kansen en knelpunten van het centrumgebied beschreven.

2.1 Historische ontwikkeling en karakter van Voorhout

Voorhout is van oorsprong een agrarisch lintdorp, gelegen te midden van de bollenstreek in Zuid-Holland. De Herenstraat vormt historisch gezien de centrale as van het dorp en is ontstaan langs een oude strandwal. De ontwikkeling van Voorhout is sterk beïnvloed door de ligging nabij de steden Leiden en Haarlem en de aanleg van het spoor in de 19e eeuw, waardoor het dorp zich steeds meer richting een forensendorp ontwikkelde.

De Herenstraat, als historisch lint, vormt nog steeds de ruggengraat van het centrumgebied. De karakteristieke bebouwing langs de Herenstraat, de aanwezigheid van de Sint-Bartholomeüskerk en de traditionele gevelstructuren dragen bij aan het dorpse karakter dat Voorhout kenmerkt.

2.2 Belangrijke inzichten vanuit de kopgroep

Tijdens de eerste fase van het participatieproces is in de kopgroep uitgebreid stilgestaan bij de huidige staat van het centrum van Voorhout. De gesprekken leverden een gedeeld beeld op van de sterke punten, knelpunten en ontwikkelkansen in het centrum. De belangrijkste inzichten:

Verkeersveiligheid en mobiliteit als kernprobleem

De Herenstraat wordt momenteel als te druk, onveilig en onaangenaam ervaren. De snelheid en intensiteit van het autoverkeer heeft een negatieve impact op het comfort en de veiligheid voor voetgangers en fietsers. Er is een sterke wens om van de Herenstraat een verblijfsgebied te maken waar de auto “te gast” is, met fietsers en voetgangers op de eerste plaats. Dit vraagt om een fundamentele herinrichting van de straat.

Tegenspraak in parkeer- en bereikbaarheidsopvattingen

Parkeren is een punt van discussie. Er is een duidelijke spanningslijn tussen de wens om de verblijfskwaliteit te verhogen (door parkeerplaatsen te verminderen) en de behoefte aan nabij parkeren voor onder meer ouderen, mindervaliden, kerkgangers en winkelend publiek. Er is consensus over het verminderen van parkeerplaatsen in het hart van het centrum, mits deze worden gecompenseerd aan de rand van het centrum.

Gebrek aan samenhang en verblijfskwaliteit in het centrum

Het centrum mist volgens de kopgroep een duidelijke identiteit en ruimtelijke kwaliteit. Met name het Kerkplein wordt nu onvoldoende benut als verblijfsplek. Tegelijkertijd is het plein essentieel voor sociale cohesie en levendigheid, gezien het belang van evenementen als de kerstmarkt en het luchtkussenfestival.

Dilemma's tussen belangen en functies

De huidige inrichting dwingt tot keuzes tussen tegenstrijdige belangen: veiligheid versus funderingsschade, bereikbaarheid versus leefbaarheid, parkeren versus vergroening en evenementen versus rust. Deze spanningen worden breed erkend.

Versnipperde infrastructuur en beperkte ruimte

De Herenstraat kent een krap straatprofiel waarin diverse functies (lopen, fietsen, rijden, parkeren, laden/lossen) op weinig ruimte concurreren. Dit leidt tot onduidelijkheid en onveiligheid. De inrichting van de straat is volgens de kopgroep ‘allesbepalend’ voor de verdere centrumontwikkeling.

Tien uitgangspunten voor het Centrumplan

De kopgroep heeft tien kernpunten geformuleerd waarop het Centrumplan een helder antwoord moet bieden:

1. Veiligheid
2. Verkeersdruk
3. Laden & lossen van vrachtwagens
4. Bereikbaarheid met de auto
5. Leefbaarheid
6. Evenementen in het centrum
7. Effecten verkeer op omgeving
8. Bestemmingsverkeer in het centrum
9. Behouden van parkeermogelijkheden
10. Klimaatadaptief

In het Centrumplan ligt de nadruk op de Herenstraat; hier wordt de aandacht en het grootste deel van de middelen op gericht. Daarom zijn de uitwerkingen rondom het bestuurscentrum en de parkeerplaats achter de Albert Heijn buiten dit plan gelaten, zodat de beschikbare middelen realistisch en doelgericht kunnen worden ingezet.

Kerkplein

Sint-Bartholomeüskerk

Rotonde Componistenlaan

Rotonde N444

2.3 Dorpsstructuur en ruimtelijke hoofdstructuren

De ruimtelijke opbouw van Voorhout is herkenbaar en overzichtelijk. De Herenstraat is de centrale structuur, waaraan winkels, horeca, voorzieningen en enkele woonfuncties zijn geconcentreerd. Haaks op de Herenstraat liggen woonstraten die verbinding maken met de omliggende woonwijken.

Belangrijke oriëntatiepunten binnen het centrumgebied zijn:

- De zuidelijke entree van het dorp bij de rotonde aan de Nagelbrug (N444).
- De Sint-Bartholomeüskerk, als historisch en visueel baken.
- Het Kerkplein, als potentieel verblijfs- en ontmoetingsgebied.
- De spoorwegovergang ter hoogte van de Herenstraat, als cruciale maar problematische schakel tussen noord en zuid.
- De rotonde bij de Componistenlaan, die de verbinding vormt met het parkeerveld en grasvlakte aan de noordzijde van het station.

Specifieke aandacht verdient de spoorwegovergang: deze is momenteel gevaarlijk en onoverzichtelijk. De situatie wordt verergerd door de directe aansluiting van de perrons van het station aan de spoorwegovergang en de nabijgelegen kruisingen met de Churchilllaan en de Beukenrode. De veelheid aan verkeersstromen, korte afstanden en gebrekkige overzichtelijkheid leiden tot verkeersonveilige situaties, voor zowel gemotoriseerd verkeer als fietsers en voetgangers.

Ruimtelijke deelgebieden centrum

STATIONSGBIED*
Stationsgebied volgt een eigen ontwikkeltraject

AANLOOPGBIED NOORD

KERNWINKELGBIED

KERKPLEIN (KLOPPEND HART)

KERNWINKELGBIED

AANLOOPGBIED ZUID

2.4 Typologieën in het centrumgebied

Binnen het centrumgebied van Voorhout zijn verschillende ruimtelijke typologieën te onderscheiden:

- **Kerkplein, het kloppend hart (verblijfsruimte):** Een open ruimte aan de Herenstraat, functionerend als Kerkplein en deels als parkeerterrein. Vlakbij bevinden zich enkele belangrijke gezondheidsvoorzieningen, waardoor de bereikbaarheid en het behoud van parkeerplaatsen op het plein van belang zijn. De ruimte heeft potentie om zich verder te ontwikkelen tot een levendige ontmoetingsplek. De Sint-Bartholomeüskerk op het Kerkplein heeft een belangrijke functie voor de regio.
- **Kernwinkelgebied;** de Herenstraat (winkelstraat en horecagebied): Een langgerekte straat met een mix van winkels, horeca, dienstverlening en wonen boven winkels. De straat heeft een variërende rooilijn en diverse architectuurstijlen, wat een levendig maar ook enigszins rommelig straatbeeld oplevert.
- **Aanloopgebied met de zuidelijke entree (N444):** De entree tot het centrum vanuit zuidelijke richting wordt gekenmerkt door een verkeersdominante inrichting.
- **Aanloopgebied met de noordelijke zone (richting station en rotonde):** Een gemengd gebied met winkels, voorzieningen en toenemende woonfuncties richting de stationsomgeving.
- **Parkeerlocaties:** Verspreide parkeergelegenheden afwisselend aan weerszijden van de Herenstraat, op het kerkplein, in de parkeergarage van de PLUS en op diverse locaties achter de Herenstraat.
- **Groenelementen:** Beperkt aanwezig, vooral kleinschalige groenvakken en enkele bomen. Het groen van het Boerhaavehuis en de begraafplaats ligt verscholen achter de grootschalige nieuwbouw van het appartementenblok boven de PLUS en achter de kerk.

2.5 Gebruik van de openbare ruimte

De Herenstraat en het Kerkplein worden intensief gebruikt door verschillende doelgroepen:

- **Winkelen en horeca:** Lokale inwoners en bezoekers gebruiken de Herenstraat voornamelijk voor dagelijkse boodschappen, horeca en kleine aankopen.
- **Fietsers en voetgangers:** De Herenstraat wordt intensief gebruikt door fietsers en voetgangers, maar de inrichting is hier niet altijd optimaal op afgestemd.
- **Autoverkeer:** De Herenstraat vervult nog steeds een belangrijke verkeersfunctie, wat leidt tot conflicten tussen verkeersveiligheid, verblijfskwaliteit en winkelbeleving. Laden en lossen vindt ook plaats in de Herenstraat. Ongeveer de helft van al het verkeer heeft geen bestemming in de Herenstraat en/of het 'Oude Dorp'.
- **Openbaar vervoer:** De nabijheid van het station maakt het centrum goed bereikbaar per trein en bus.

De openbare ruimte kent een zekere mate van functiemenging, maar deze gaat regelmatig ten koste van de verblijfskwaliteit voor voetgangers en fietsers. De routing en inrichting zijn primair gericht op verkeersafwikkeling en minder op verblijf en ontmoeting.

2.6 Sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen (SWOT-analyse)

Sterktes

- Herkenbare en compacte dorpsstructuur.
- Historische identiteit (kerk, lintbebouwing).
- Functiemenging: winkels, horeca en wonen.
- Goede bereikbaarheid met auto's en openbaar vervoer.
- Sterke ankers in het centrum (Albert Heijn, PLUS).

Zwaktes

- Herenstraat wordt ervaren als verkeersonveilig en te druk.
- Beperkte verblijfskwaliteit en weinig vergroening.
- Versnipperd straatbeeld door variatie in gevels en uitstallingen.
- Fragmentarische parkeervoorzieningen.
- Onvoldoende duidelijke verbindingen tussen noordelijke en zuidelijke delen van het centrum, onder andere door versnippering van de winkelstraat door wonen en spoor.
- Gevaarlijke en onoverzichtelijke spoorwegovergang met een wirwar aan verkeersbewegingen nabij Churchillaan en Beukenrode.

Kansen

- Herinrichting van de Herenstraat gericht op vergroening, verblijf en veiligheid.
- Versterken van het vestigingsklimaat voor ondernemers.
- Vergroting en herontwikkeling van het Kerkplein als centrale ontmoetingsplek.
- Betere verbinding met het station en ontwikkeling van de stationsomgeving.
- Realiseren van duurzame en klimaatadaptieve openbare ruimte.
- Ontwarren en verbeteren van de spoorwegovergang en omliggende infrastructuur.
- Goed geleiden van het bezoekersverkeer naar de juiste (parkeer) locatie.

Bedreigingen

- Blijvende verkeersdruk en dominantie van de auto in het centrum en omliggende wijken.
- Toename van leegstand door veranderingen in winkelgedrag en het uitblijven van planologische vertaling van het kernwinkelgebied.
- Verlies van dorpsidentiteit door grootschalige of niet-passende ontwikkelingen.
- Concurrentie van omliggende centra en online winkelen.

2.7 Conclusies en uitgangspunten voor het centrumplan

De analyse laat zien dat Voorhout beschikt over een sterke basis met een herkenbaar historisch centrum en een centrale ligging in de regio. Tegelijkertijd zijn er duidelijke knelpunten die aangepakt moeten worden om de uitgangspunten Vitaal, Aantrekkelijk en Klimaatadaptief te realiseren.

Belangrijke uitgangspunten voor het Centrumplan zijn:

- Het terugdringen van de autoverkeersintensiteit in de Herenstraat ten gunste van de verblijfskwaliteit en de verkeersveiligheid.
- Versterking van het vestigingsklimaat voor ondernemers (auto bereikbaarheid) en de verblijfskwaliteit door vergroening en herinrichting van openbare ruimte.
- Bewaken en versterken van het dorpse karakter en de menselijke maat.
- Verbeteren van de verbindingen tussen het noordelijke (Jacoba van Beierenweg) en zuidelijke deel (Herenstraat) van het centrum.
- Ontwarren en veilig maken van de spoorwegovergang en omliggende infrastructuur.
- Stimuleren van functiemenging in aanloopgebied.
- Inzetten op duurzaamheid, klimaatadaptatie en vergroening als integraal onderdeel van de openbare ruimte.

Deze uitgangspunten zijn vertaald naar een centrum dat niet alleen vandaag aantrekkelijk is, maar ook in de toekomst een vitale rol blijft spelen voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Sint-Bartholomeüskerk, Kerkplein en Herenstraat

Vitaal, aantrekkelijk en klimaatadaptief centrum

3. CENTRUMPLAN VOORHOUT

3.1 Inleiding

De analyse van de bestaande situatie laat zien dat het centrum van Voorhout beschikt over sterke basiskwaliteiten, maar ook te maken heeft met serieuze knelpunten op het gebied van verblijfskwaliteit, verkeersveiligheid en identiteit.

Om het centrum toekomstbestendig te maken, zijn duidelijke keuzes nodig. Dit hoofdstuk beschrijft het Centrumplan voor Voorhout, gemaakt door de kopgroep, gebaseerd op de uitgangspunten uit de Centrumvisie en de bovenbeschreven analyse van het centrumgebied.

3.2 De drie uitgangspunten en specifieke invulling voor het Centrumplan: een centrum waar de auto te gast is als randvoorwaarde

De kern van de ontwikkeling voor het centrum van Voorhout ligt in het realiseren van drie samenhangende uitgangspunten: een vitaal, aantrekkelijk en klimaatadaptief centrum, waarbij het principe dat de auto te gast is als randvoorwaarde geldt. Deze uitgangspunten vormen de basis voor het Centrumplan en worden als volgt ingevuld:

Vitaal centrum

Het centrum moet een levendige en economisch sterke plek zijn, waar winkels, horeca, voorzieningen en wonen elkaar stimuleren. De winkelstructuur rondom de Herenstraat wordt versterkt, met meer ruimte voor ontmoeting, evenementen en kleinschalige voorzieningen. Ook zijn er mogelijkheden voor woningbouw boven winkels en functiemenging in het aanloopgebied, waarmee een gevarieerd en levendig centrum ontstaat dat aantrekkelijk is voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Aantrekkelijk centrum

De verblijfskwaliteit en uitstraling van het centrum worden verhoogd door een inrichting op menselijke maat, passend bij de dorpsidentiteit van Voorhout. Straten en pleinen, zoals de Herenstraat en het Kerkplein, worden vergroend en sfeervol ingericht voor ontmoeting en recreatie. Voetgangers en fietsers krijgen ruim baan, terwijl de auto te gast is. Het centrum blijft goed bereikbaar en bezoekersstromen worden geleid naar de juiste (parkeer)locatie. De rustige en sfeervolle uitstraling van de Herenstraat wordt versterkt door het gebruik van passende materialen en straatmeubilair dat aansluit bij het historische karakter van het dorp.

Klimaatadaptief centrum

De openbare ruimte wordt duurzaam en toekomstbestendig ingericht. Door vergroting van de biodiversiteit en de opvang van regenwater via vergroende straten en pleinen wordt de klimaatbestendigheid van het centrum verbeterd. Circulaire en duurzame materialen worden toegepast, met nadruk op hergebruik, modulair ontwerp en minimale milieubelasting. Regenwater wordt lokaal opgevangen en voorzieningen voor elektrische fietsen en voertuigen worden zorgvuldig ingepast. Door de vermindering van verhard oppervlak ten gunste van groen wordt bovendien de hittestress beperkt en de leefomgeving versterkt.

Aan de hand van deze richtinggevende uitgangspunten wordt in de volgende hoofdstukken verder beschreven hoe concreet invulling wordt gegeven aan de uitgangspunten Vitaal, Aantrekkelijk en Klimaatadaptief.

3.3 Verkeersmaatregelen

Het realiseren van een Aantrekkelijk, Vitaal en Klimaatadaptief centrum in Voorhout kan alleen slagen als het doorgaand autoverkeer (auto's zonder een bestemming in de Herenstraat of het 'Oude dorp') in de Herenstraat sterk wordt gereduceerd. Dit vormt een essentiële randvoorwaarde voor alle uitgangspunten. Door verkeer zonder bestemming in het centrum te stimuleren gebruik te maken van de randweg en provinciale wegen, ontstaat een centrum waar voetgangers en fietsers centraal staan en waar de balans tussen verblijfskwaliteit en bereikbaarheid behouden blijft.

De voorgestelde verkeersmaatregelen leiden tot een sterke afname van de gemotoriseerde verkeersintensiteit in het centrum, wat de **verkeersveiligheid** en de verblijfskwaliteit aanzienlijk verbetert. Hierdoor ontstaat het potentieel om de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de omgeving ingrijpend te verbeteren. De focus wordt verlegd van beton, klinkers en asfalt naar groene ruimtes, waarmee niet alleen de openbare ruimte wordt versterkt, maar ook de gezondheid en het welzijn van de gemeenschap.

Belangrijke maatregelen zijn:

- Aanpassing van de bestaande rotonde aan de noordelijke entree, bijvoorbeeld naar een LARGAS-rotonde (Langzaam Rijden Gaat Sneller), die het afslaande verkeer naar de Herenstraat ontmoedigt. Nader onderzoek is nodig om het definitieve ontwerp te bepalen. Nieuwe bebording en bewegwijzering ondersteunen deze routekeuze richting de noordelijke randweg en de Nagelbrug (N444).
- Verkeersafremming bij de zuidelijke entree door een eenzijdige rijbaanversmalling, waarbij inrijdend verkeer moet wachten op uitrijdend verkeer. Fietsers maken gebruik van een vrijliggend fietspad langs de versmalling.
- Organisatie van parkeren aan één zijde van de Herenstraat, wat zorgt voor een rustiger en overzichtelijker profiel.
- Reductie van parkeerplaatsen ten opzichte van de huidige situatie rondom het Kerkplein om ruimte te maken voor vergroening, extra verblijfsplekken en het organiseren van evenementen. De reductie wordt gecompenseerd aan de koppen van het centrum. Deze ingreep vraagt om goede handhaving van de blauwe zone op het Kerkplein.
- Realisatie van extra parkeergelegenheid aan de noordelijke en zuidelijke entrees van het centrum, zodat het aantal parkeerplaatsen minimaal gelijk blijft, terwijl de verblijfskwaliteit in de kern verbetert.
- Het gebruik van de parkeergarage bij de PLUS actiever stimuleren, onder andere door betere zichtbaarheid en toegankelijke informatievoorziening.
- Korte, aantrekkelijke looproutes onder bomen verbinden de nieuwe parkeerplaatsen met het centrum. Bij definitieve inrichting zoeken naar veilige school-thuis oversteek over de Herenstraat op logische routes.
- Kerkzicht wordt vanaf de Jacoba van Beierenweg afgesloten voor autoverkeer om het gebied rond de spoorwegovergang overzichtelijker en veiliger te maken. De straat wordt hierdoor doodlopend, waardoor minder afslaand en wachtend verkeer ontstaat, de doorstroming verbetert en terugslag op het spoor wordt voorkomen.
- Het afsluiten van de Dr. Aletta Jacoblaan voor autoverkeer vermindert kruisend en afslaand verkeer op de Herenstraat.
- Volledige borging van toegankelijkheid voor mindervaliden door ruime en goed aangelegde stoepen en paden.
- Bevoorrading op aangewezen laad- en losplekken.

3D impressie Herenstraat

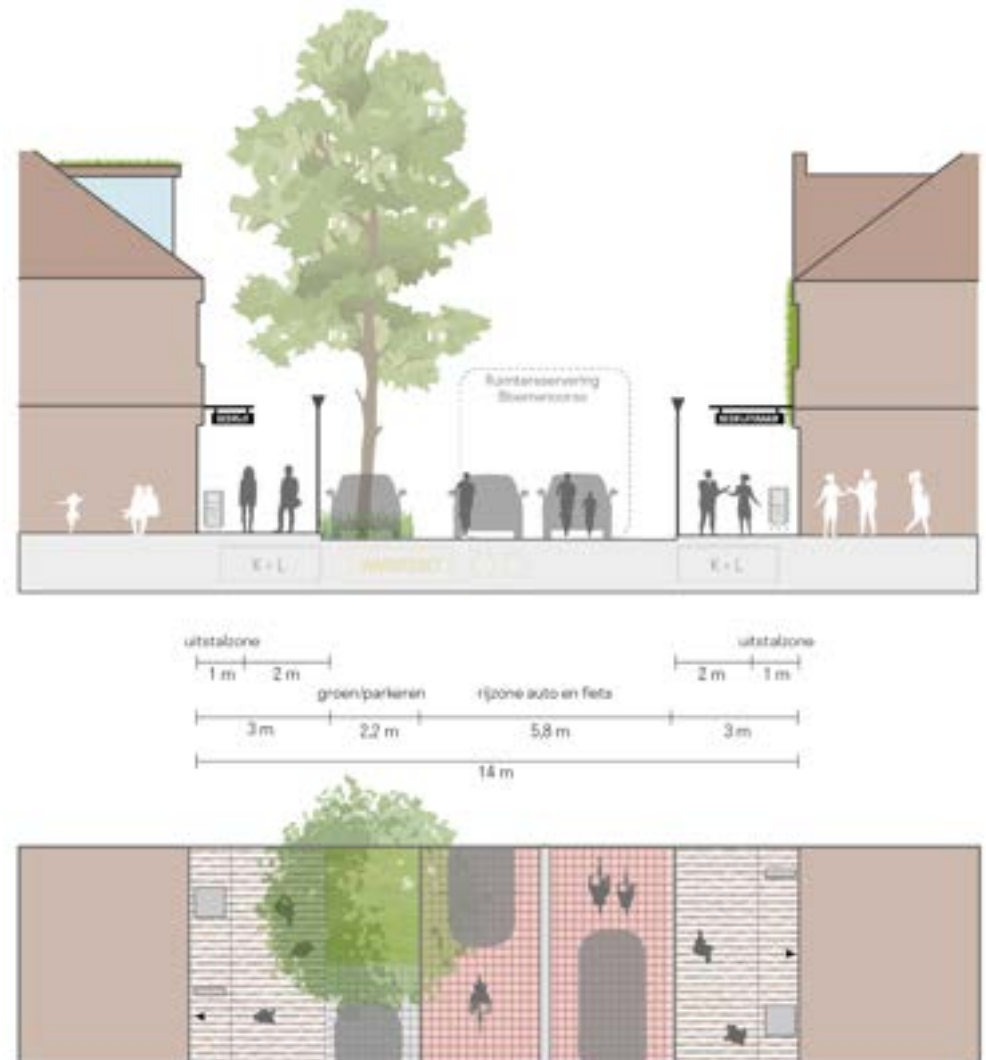
Herenstraat als verblijfsruimte

De rijloper van de Herenstraat wordt uitgevoerd in kleine elementenverharding van gebakken materiaal, waarmee de uitstraling van een verblijfsgebied wordt versterkt. Door de rijweg op te delen in twee delen, gescheiden door een licht verhoogde middenzone van afwijkend materiaal, ontstaat de indruk van een eigen rijbaan voor fietsers in twee richtingen. Hierdoor voelt de automobilist zich welkom en wordt het rijtempo door de fietser bepaald, wat bijdraagt aan een prettiger verblijfsklimaat en een beter oversteekbare Herenstraat. In het profiel blijft ruimte voor het jaarlijkse bloemencorso. Brede trottoirbanden van natuursteen markeren de overgang tussen rijweg en verhoogde stoepen, waardoor langzaam rijden wordt gestimuleerd en de voetganger en fietser leidend zijn. Door het aanbrengen van verhoogde stoepen ontstaat er een veilige en herkenbare loopzone voor voetgangers. Tegelijkertijd wordt hiermee voorkomen dat fietsers eenvoudig de stoep kunnen oprijden. De parkeerplaatsen langs de rijweg worden aangelegd in dezelfde elementenverharding als de rijloper, op het niveau van de rijweg, voor een rustig en samenhangend straatbeeld.

Overige parkeervoorzieningen, zoals op het Kerkplein en bij de entrees van het centrum, worden zoveel mogelijk uitgevoerd met open elementenverharding. Dit bevordert regenwaterinfiltratie, vermindert opwarming van de verharding en draagt actief bij aan klimaatadaptatie.

Op het Kerkplein worden stoepen en rijweg op één niveau aangelegd, waardoor het plein als echte verblijfsruimte gaat functioneren en het autoverkeer ondergeschikt raakt aan voetgangers.

Principeprofiel Herenstraat

3D impressie spoorwegovergang

Spoorwegovergang

Een bijkomende belangrijke verbetering betreft de situatie bij de spoorwegovergang:

- Door de sterke reductie van autobewegingen wordt de overgang veel veiliger en overzichtelijker.
- De verkeersknoop bij Churchilllaan en Beukenrode kan mede hierdoor eenvoudiger en overzichtelijker worden ingericht. Het vereenvoudigde profiel van de Herenstraat draagt ook bij aan een minder complexe oversteek (zie schetsen).
- De spoorwegovergang krijgt een eenvoudigere inrichting en dorps karakter in plaats van een druk verkeersknooppunt. De huidige losse fietsstroken komen te vervallen.
- De opgangen voor mindervaliden worden verplaatst.
- Afsluiten van Kerkzicht voor auto's om de spoorwegovergang overzichtelijker te maken. Dit vermindert het aantal afslaande en wachtende auto's, waardoor het verkeer beter doorstroomt en er minder terugslag ontstaat op de spoorwegovergang.

Door nu te kiezen voor praktische maatregelen op korte termijn, worden zonder hoge investeringskosten toch duidelijke stappen gezet in het verbeteren van de verkeersveiligheid en leefkwaliteit.

Huidige situatie spoorwegovergang

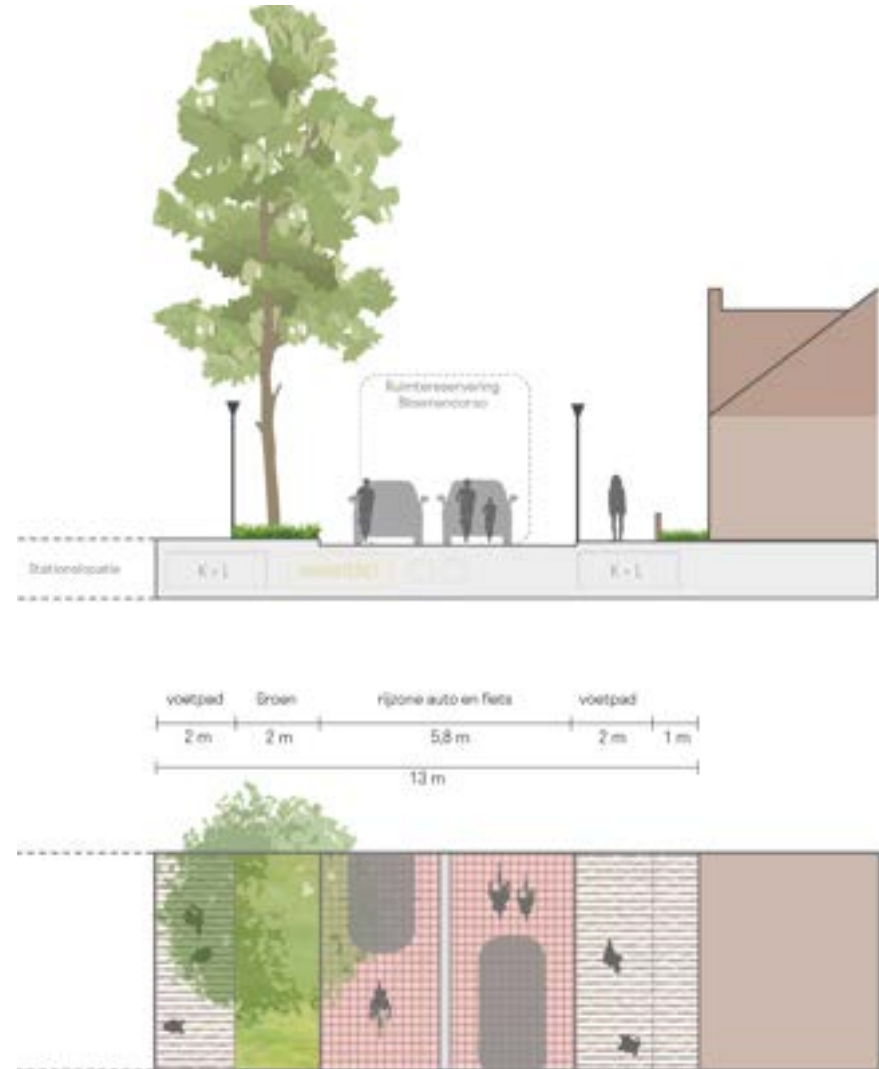
3D impressie spoorwegovergang

Conclusie

Met deze samenhangende maatregelen wordt een optimale balans gevonden tussen (auto)bereikbaarheid en verblijfskwaliteit. Het centrum blijft goed toegankelijk met de auto, het openbaar vervoer, per fiets en te voet voor inwoners, ondernemers en bezoekers, terwijl de leefbaarheid, verkeersveiligheid en belevingswaarde aanzienlijk toenemen. Zo veranderen de Herenstraat en de Jacoba van Beierenweg in levendige en veelzijdige straten met een mix van winkels, woningen en horeca. Daarmee ontstaat een sterkere verbinding tussen het noordelijke en zuidelijke dorpsdeel en wordt de spoorwegovergang minder als een barrière ervaren. Door het reduceren van verkeer en verharding kan bovendien het verscholen groen van de begraafplaats en het Boerhaavehuis visueel worden doorgetrokken naar de Herenstraat, waarmee de identiteit en het karakter van het dorp Voorhout worden versterkt.

Principeprofiel Jacoba van Beierenweg

3D impressie spoorwegovergang

3D impressie spoorwegovergang

Huidige situatie parkeren

Toekomstige situatie parkeren

Openbare parkeerplaatsen in huidige situatie:	588
Openbare parkeerplaatsen in nieuwe situatie:	602
Vershil:	+14

3.4 Richtinggevende uitgangspunten voor de Inrichtingsplannen per thema

Om de uitgangspunten Vitaal, Aantrekkelijk en Klimaatadaptief daadwerkelijk waar te maken, zijn richtinggevende uitgangspunten geformuleerd. Deze uitgangspunten vormen de basis voor de toekomstige inrichting en ontwikkeling van het centrum van Voorhout.

Vitaal centrum

Een vitaal centrum vraagt om een goede balans tussen bereikbaarheid, verblijfsruimte en economische dynamiek. In de huidige situatie wordt de veiligheid en leefbaarheid van het centrum nog sterk beïnvloed door de hoge intensiteit van gemotoriseerd verkeer. Om de verblijfskwaliteit te verbeteren en het centrum verkeersveiliger te maken, wordt ingezet op het reduceren van het doorgaande autoverkeer.

Op basis van het uitgevoerde verkeers- en parkeeronderzoek, en de analyse van verschillende verkeersmodellen, is gekozen voor een aanpak waarbij het doorgaande verkeer in de Herenstraat zoveel mogelijk wordt ontmoedigd. De verwachting is dat de huidige verkeersintensiteit per etmaal daalt.

Deze verwachte reductie is mede gebaseerd op het verkeersonderzoek, waarin is vastgesteld dat een aanzienlijk deel van het verkeer in de Herenstraat doorgaand verkeer (verkeer dat geen bestemming heeft in de Herenstraat of het 'Oude Dorp') betreft.

Tegelijkertijd neemt het aantal parkeerplaatsen af: langs de Herenstraat verdwijnen 6 plekken, op het Kerkplein 9 en in de Doctor Alleta Jacobslaan 3. Dit komt doordat parkeren wordt beperkt tot één zijde van de straat en er extra groen wordt toegevoegd. Ter compensatie worden aan de randen van het centrum extra voorzieningen gerealiseerd: 18 plaatsen bij Beukenrode, 8 bij de Churchillaan en 6 bij Schoonoord. Daarmee ontstaat per saldo een toename van 14 parkeerplaatsen in het centrum. In de inrichtingsplannen wordt bovendien gezocht naar de meest geschikte locaties voor parkeerplaatsen voor mindervaliden.

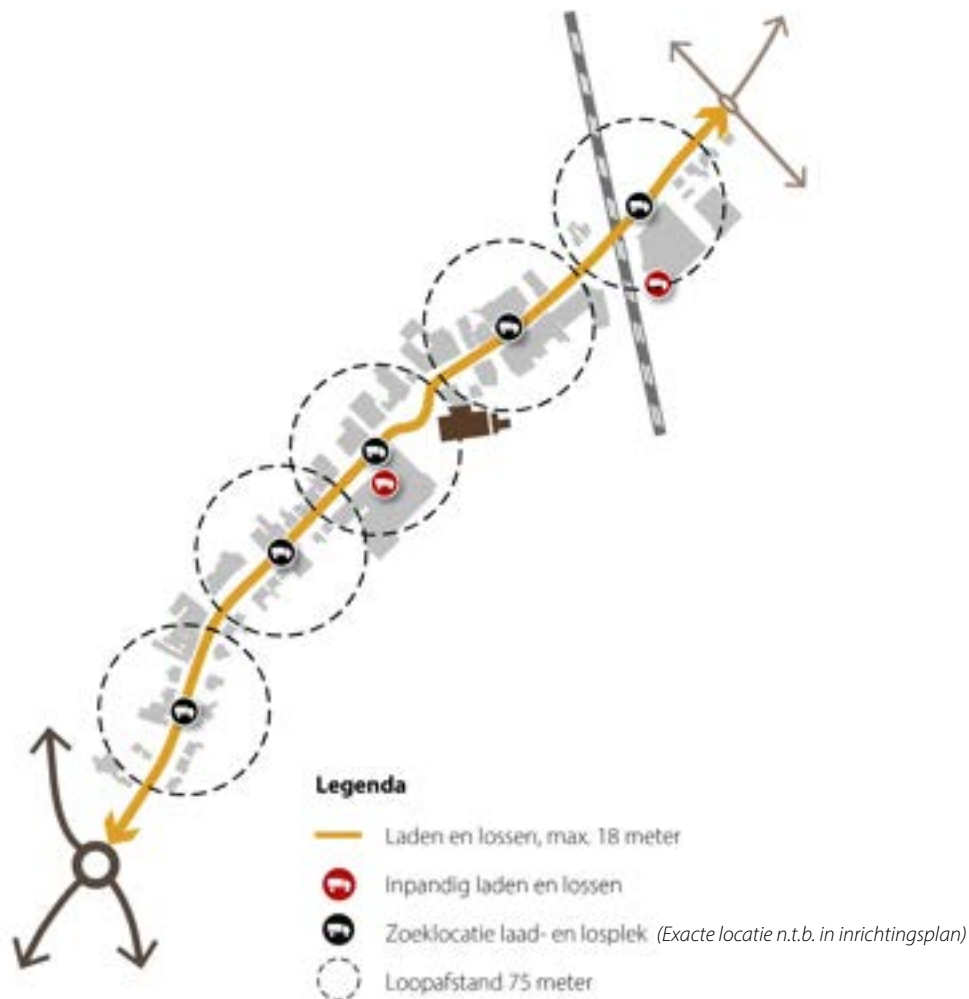
De maatregelen om het centrum vitaal en bereikbaar te houden zijn gericht op een goede bereikbaarheid, het verminderen van doorgaand verkeer zonder bestemming, het voorkomen van extra parkeerdruk in omliggende wijken en het bieden van voldoende parkeergelegenheid. Daarnaast wordt ingezet op een aantrekkelijke verblijfsplek in de winkelstraat bij het Kerkplein en een veilige omgeving voor fietsers en voetgangers.

Door het verhogen van de verblijfskwaliteit zal ook het vestigingsklimaat voor ondernemers verbeteren. Door natuurlijke branchering zullen ondernemers zich steeds vaker vestigen op plekken die het best aansluiten bij hun behoeften:

- Horeca, delicatessenzaken en speciaalzaken zullen zich naar verwachting concentreren rond het Kerkplein, waar de verblijfskwaliteit het hoogst is.
- Detailhandel, die meer behoefte heeft aan directe parkeervoorzieningen, zal zich naar verwachting vestigen aan de noordelijke en zuidelijke entrees van de Herenstraat.

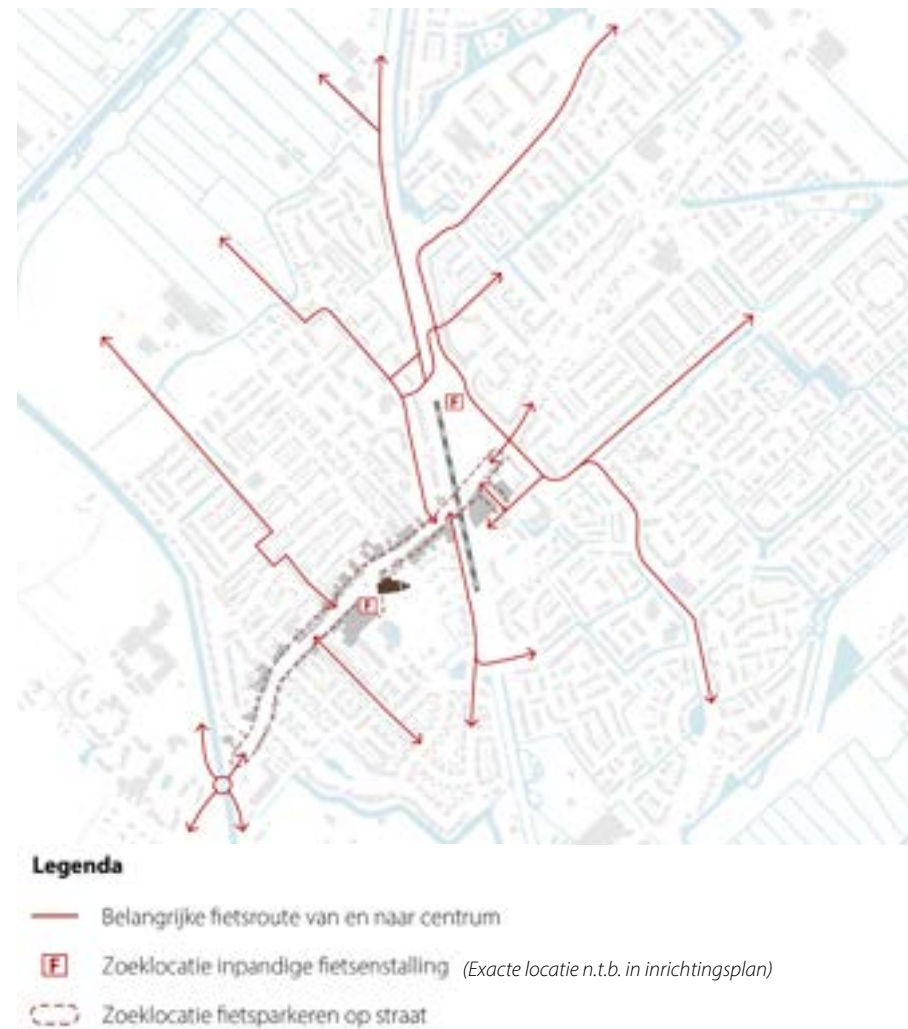
Laden en lossen

Laden en lossen is toegestaan op de gehele Herenstraat, op de aangewezen laad- en losplekken. De exacte locaties van deze plekken worden in het inrichtingsplan nader bepaald. Zo blijft het centrum goed bevoorraad, terwijl de openbare ruimte overzichtelijk en veilig blijft voor voetgangers en fietsers.

Fietsparkeren

In het inrichtingsplan wordt voor de gehele Herenstraat gezocht naar voldoende en goed bereikbare fietsparkeerplekken op straat. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheden voor een inpandige, bewaakte fietsenstalling waar bezoekers hun fiets veilig kunnen stallen. Hiervoor worden twee locaties onderzocht: één in het centrum en één bij het station.

Aantrekkelijk centrum

Om het centrum van Voorhout aantrekkelijk te maken en te houden, wordt gewerkt met een duidelijke en herkenbare functionele zonering. Door functies logisch te clusteren, ontstaan kansen voor natuurlijke ontwikkelingen in de loop van de tijd en kan gericht gestuurd of gestimuleerd worden op versterking van de dorpse identiteit. Zo blijft Voorhout herkenbaar als een levendig, groen en gastvrij dorp.

Binnen het centrumgebied worden de volgende hoofdzones onderscheiden:

- **Kerkplein:** Hier wordt horeca geconcentreerd rondom het vergrote en vergroende Kerkplein, dat zich ontwikkelt tot het levendige hart van het centrum. Hier ontstaat, naast al aanwezige horeca, ruimte voor terrassen, evenementen en informele ontmoetingen. Er blijft ruimte voor de bestaande gezondheidsvoorzieningen en de kerk met bijbehorende functies. Door de inrichting op één niveau (zonder hoogteverschillen tussen stoep en rijbaan) wordt het plein een echte verblijfsruimte waar de voetganger centraal staat.
- **Kernwinkelgebied:** Winkels die gericht zijn op beleving, bijzondere producten en specialiteiten vinden hun plek rondom het Kerkplein en in de delen van de Herenstraat die direct in de invloedssfeer van het plein liggen. Deze clustering versterkt de levendigheid en maakt het centrum aantrekkelijk voor bezoekers. Naast winkels is er ook ruimte voor maatschappelijke voorzieningen die bijdragen aan een levendig en functioneel centrum. Aan het uiteinde van deze zone richting de aanloopgebieden is een mix van wonen met beperkte ruimte voor ondersteunende voorzieningen mogelijk.
- **Aanloopgebieden:** Nabij de centrumtrees bevinden zich supermarkten en andere dagelijkse voorzieningen. Deze functies worden ondersteund door ruime parkeervoorzieningen aan de randen van het centrum, zodat bezoekers gemakkelijk

kunnen parkeren en te voet verder kunnen naar de winkels. Maatschappelijke functies en kleinschalige werkruimtes worden vooral aan de randen van het centrum gepositioneerd, waardoor de kern vrij blijft voor winkels, horeca en verblijf.

Ook de **beeldkwaliteit en uitstraling** krijgen nadrukkelijk aandacht. Nieuwbouw in het centrum moet aansluiten bij de dorpse schaal van Voorhout, met kleinschalige panden, levendige plinten en zorgvuldig vormgegeven overgangen tussen openbaar en privégebied. De architectuur is vriendelijk, uitnodigend en in harmonie met de bestaande bebouwing.

De openbare ruimte wordt verder geoptimaliseerd door:

- Een autoluwe inrichting die ruimte biedt aan voetgangers, fietsers, groen en verblijfsplekken;
- Versterking van recreatieve verbindingen, bijvoorbeeld door aantrekkelijke wandel- en fietsroutes die het groene gebied rond het Boerhaavehuis verbinden met het centrum;
- Stimulering van kunst in de openbare ruimte, passend bij het historische karakter van Voorhout, om de identiteit en aantrekkelijkheid van het dorp verder te versterken.

Met deze maatregelen ontstaat een centrum dat niet alleen functioneel en bereikbaar is, maar ook uitnodigt tot verblijf, ontmoeting en beleving.

3D impressie Kerkplein

Klimaatadaptief Centrum

Een klimaatadaptief centrum vraagt om een ingrijpende vergroening van de openbare ruimte. Door stenige oppervlakken te vervangen door groen, wordt het centrum voorbereid op de gevolgen van klimaatverandering, zoals hitte, droogte en hevige neerslag. Binnen het centrumgebied wordt ingezet op het creëren van schaduwrijke plekken, groene verblijfsruimtes en zones voor waterinfiltratie. Bomen en een divers palet aan inheemse planten dragen bij aan een prettig microklimaat en vergroten tegelijkertijd de biodiversiteit. Groene daken, verticaal groen en bloemrijke bermen maken het centrum niet alleen klimaatrobuuster, maar ook visueel aantrekkelijker.

De inrichting van de Herenstraat wordt gedifferentieerd naar functie en intensiteit:

- **Kerkplein:** Op het Kerkplein is beperkt ruimte voor parkeren. De Herenstraat en het Kerkplein liggen op één niveau en zijn ingericht als hoogwaardige verblijfsruimtes, waarbij de auto ondergeschikt is. Groenzones en straatmeubilair begeleiden de automobilist en versterken het karakter van de verblijfsruimte.
- **Kernwinkelgebied:** In het kernwinkelgebied is plaats voor beperkt parkeren aan één zijde van de Herenstraat. De straat is hier vormgegeven met een rijloper tussen verhoogde trottoirs. De rijloper kent een duidelijke middenstrook, waarbij fietsers ruim baan hebben en auto's te gast zijn. Aan de overzijde van de parkeervakken ontstaat pluksgewijs ruimte voor groene stroken met bomen.
- **Aanloopgebied:** Het profiel in het aanloopgebied sluit aan bij dat van het kernwinkelgebied. Hier is stedenbouwkundig meer ruimte voor groen aanwezig. Veel woningen hebben voortuinen die grenzen aan de Herenstraat, waardoor de entrees sterk worden vergroend. Bij de inrichting van de stationslocatie worden deze

uitgangspunten eveneens meegenomen om ook daar een groene, uitnodigende uitstraling te realiseren.

Bij alle herinrichtingen wordt bovendien nadrukkelijk ingezet op het gebruik van zoveel mogelijk waterdoorlatende materialen. Hierdoor wordt regenwater beter vastgehouden, vermindert de kans op wateroverlast en wordt de natuurlijke watercyclus in het centrum versterkt. Waar mogelijk wordt verharding vervangen door groen, met lokale opvang en infiltratie van regenwater. Het centrum heeft een gescheiden rioolstelsel, zodat afvalwater en regenwater apart worden afgevoerd en wateroverlast wordt voorkomen. Daarnaast wordt rekening gehouden met de toekomstige aanleg van infrastructuur voor duurzame warmtevoorzieningen en andere energietoepassingen.

Er is een koppelkans met het 1000 bomenplan van de gemeente. Het 1000 Bomenplan is een gemeentelijk project waarbij in Sassenheim, Voorhout en Warmond in totaal 1000 extra bomen worden geplant om de leefomgeving groener, gezonder en klimaatbestendiger te maken, in overleg met inwoners, scholen en andere lokale partners.

Door deze samenhangende aanpak wordt het centrum niet alleen aantrekkelijker en vitaler, maar ook toekomstbestendig in een veranderend klimaat.

3D impressie Kerkplein

3.5 Aanzet tot Inrichtingsplan

De richtinggevende uitgangspunten zijn vertaald in een eerste conceptschets voor de inrichting van het centrum van Voorhout. Deze schets vormt een logische doorontwikkeling van de vastgestelde Centrumvisie en geeft ruimtelijk invulling aan de ambities voor een **vitaal, aantrekkelijk en klimaatadaptief** centrum.

Het **Kerkplein** blijft daarbij het kloppende hart van Voorhout: een vergroend en multifunctioneel plein voor ontmoeting, recreatie en evenementen, waar de auto ondergeschikt is. De Herenstraat krijgt een groen profiel geïnspireerd op het historische straatbeeld rond 1900, waardoor een vriendelijker en klimaatbestendiger verblijfsruimte ontstaat. Het groen van het Kerkplein en de omgeving van de kerk en het Boerhaavehuis wordt visueel doorgetrokken naar de Herenstraat, wat het centrum een sterke groene identiteit geeft.

De **stationslocatie** kent een eigen ontwikkeltraject, maar wordt nadrukkelijk verbonden met het centrum. De omgeving van het station begeleidt bezoekers op een aantrekkelijke en logische manier naar de kern en vormt zo een essentieel onderdeel van de centrumstructuur.

De schets laat zien dat het centrum wordt opgebouwd uit samenhangende deelgebieden met ieder hun eigen karakter. Deze worden in het volgende hoofdstuk (Beeldkwaliteit) nader uitgewerkt in ruimtelijke kaders.

Belangrijk is dat deze aanzet tot een inrichtingsplan een inspirerend en richtinggevend beeld schetst. Samen met gemeente, inwoners en ondernemers wordt dit verder verfijnd en uitgewerkt tot een concreet inrichtingsplan met keuzes voor materialisatie en ontwerpdetails.

Door deze koers ontstaat een toekomstbestendig centrum, dat past bij het dorpse karakter van Voorhout en voorbereid is op de uitdagingen van morgen.

Referentiebeelden materiaalgebruik en kleur

Referentiebeelden straatinrichting

4. BEELDKWALITEIT

4.1 Inleiding

Om de geschetste inrichting voor het centrum van Voorhout te realiseren, zijn duidelijke richtlijnen opgesteld. Deze zorgen ervoor dat nieuwe ontwikkelingen en herinrichtingen bijdragen aan de gewenste kwaliteit en identiteit. Daarbij staan de drie centrale uitgangspunten – Vitaal, Aantrekkelijk en Klimaatadaptief – steeds voorop. De richtlijnen bieden houvast, maar laten tegelijkertijd ruimte voor eigentijdse en duurzame invullingen. Dit document geeft de ambities weer en zal op een later moment worden vertaald naar een omgevingsplan en nota uiterlijk bouwwerken.

4.2 Het doel

De beschrijving van de beeldkwaliteit zorgt ervoor dat toekomstige ingrepen passen binnen de gewenste ruimtelijke en esthetische kwaliteit van het centrumgebied.

De richtlijnen en kaders in dit hoofdstuk bieden:

- Samenhang en herkenbaarheid in het centrumgebied;
- Ruimte voor maatwerk per ruimtelijke typologie, passend bij de schaal en identiteit van Voorhout;
- Houvast voor beoordeling van plannen en vergunningsaanvragen;
- Sturing op kwaliteit bij herinrichting, (ver)bouw en onderhoud.

Het beeldkwaliteit kijkt nadrukkelijk naar het totaalbeeld: niet alleen de afzonderlijke gebouwen, maar juist ook de overgangen tussen openbaar- en privéterrein, de inrichting van de openbare ruimte, het straatmeubilair en het gebruik van materialen en kleuren.

Dit hoofdstuk is als volgt opgebouwd:

4.3 beschrijft de algemene inrichtingsprincipes voor de openbare ruimte;

4.4 gaat in op specifieke richtlijnen voor inrichting per deelgebied;

4.5 benoemt de ruimtelijke en stedenbouwkundige richtlijnen, met aandacht voor maat, schaal, materialisatie en detaillering;

4.6 sluit af met uitgangspunten voor beheer en onderhoud, als randvoorwaarde voor het behoud van kwaliteit op de lange termijn.

4.3 Algemene inrichtingsprincipes openbare ruimte

De openbare ruimte van de Herenstraat en aanliggende gebieden vormt het verbindende weefsel van het centrum van Voorhout. Hierin staat centraal dat de automobilist in het centrum meer ruimte maakt voor de voetganger en fietser.

1. Ruggengraat van het centrum: Fietser en voetganger centraal, auto te gast

De Herenstraat en het deel van de Jacoba van Beierenweg tot aan de rotonde bij de Schoutenlaan-Componistenlaan zal zoveel mogelijk worden ingericht als een auto te gast straat. Dit bevordert de leefbaarheid van het centrum van Voorhout waardoor er maximaal wordt bijgedragen aan de ambitie en doelstellingen om het centrum voor de toekomst vitaal, aantrekkelijk en klimaatadaptief te maken en te houden.

2. Ruimte voor groen

Groen en water spelen een essentiële rol in het versterken van verblijfskwaliteit en klimaatbestendigheid. Waar mogelijk wordt grijs ingeruild voor groen. Groenzones, bomen, gevelgroen en beplanting dragen bij aan klimaatadaptatie, biodiversiteit, verkoeling en een aantrekkelijke uitstraling. Groene inrichting versterkt de verblijfskwaliteit en het vestigingsklimaat.

3. Consistente materialen en vormgeving

Materialen in bestrating, verlichting, meubilair en beplanting worden zorgvuldig gekozen. Ze sluiten aan bij de historische identiteit, de dorpse schaal van Voorhout en draagt bij aan een efficiënt onderhoud en beheer. Kleuren, texturen en details worden afgestemd op de verschillende functies van de openbare ruimte, maar zijn wel onderling in samenhang gekozen. Er wordt gestreefd naar eenheid en rust.

4. Heldere overgangen tussen openbaar en privé

De overgang tussen gebouwen en de openbare ruimte moet zorgvuldig worden vormgegeven. Denk aan groene voortuinen, stoepen, entrees, overgangen met muurtjes, hagen of lage hekwerken. De plintzones zijn belangrijk voor de interactie tussen privé en publiek en dragen bij aan een levendig straatbeeld. Voor de winkels en horeca zijn hieronder uitgangspunten meegegeven voor de terrassen, reclame-uitingen en uitstalzones.

5. Multifunctioneel gebruik

Openbare ruimte moet flexibel inzetbaar zijn: voor ontmoeting, spelen, markten, evenementen en verkeer. Het kerkplein en enkele kleinere aansluitende openbare ruimte aan de Herenstraat en een deel van de Jacoba van Beierenweg worden ontworpen voor meervoudig gebruik en kunnen eenvoudig worden aangepast aan veranderende seizoenen of functies.

6. Toegankelijk en inclusief

De inrichting voldoet aan de uitgangspunten van een inclusieve openbare ruimte. Dat betekent: drempelvrije overgangen, voldoende zitgelegenheid, duidelijke looproutes en goede toegankelijkheid voor mensen met een beperking, zodat Voorhout een centrum is waarin iedereen zich welkom en veilig voelt.

7. Verlichting en veiligheid

Verlichting draagt bij aan de veiligheid, uitstraling en beleving van het centrum. Er wordt gekozen voor duurzame, energiezuinige armaturen met een warme lichtkleur. De verlichting sluit aan bij de schaal van het dorp en is functioneel én sfeervol. Er worden voorzieningen getroffen voor thema- en feestverlichting.

8. Eenvoud in onderhoud

Materialen en beplanting worden gekozen met het oog op duurzaam beheer. Er wordt waar mogelijk gewerkt met onderhoudsvriendelijke oplossingen die bijdragen aan een langdurig kwaliteitsniveau van de openbare ruimte. Er wordt ingezet op duurzame en circulaire materialen die goed verouderen en bijdragen aan een prettig en gezond leefklimaat.

9. Samenhang en eenheid

Deze uitgangspunten zijn zichtbaar in de keuze voor materialen, kleuren en straatprofielen. Het creëren van rust in het straatbeeld, door het verwijderen van overbodige bebording, het terugdringen van overmatige variatie in kleurgebruik en het beperken van materiaalverschillen, draagt direct bij aan het realiseren van de doelstellingen: een aantrekkelijk, vitaal en samenhangend centrum.

4.4 Specifieke richtlijnen openbare ruimte

De openbare ruimte in het centrum van Voorhout vraagt om een hoogwaardige, verzorgde inrichting die past bij het **dorpse en tegelijk enigszins gemoderniseerd karakter van het dorp dicht bij de kust**. Dit uit zich in een functionele inrichting, waarin de **uitstraling van de kust en zee** harmonieus samengaat met een zorgvuldig gekozen materiaal- en kleurpalet, zoals **geelgroene tinten van helmgras welke worden gecombineerd met lichte tinten van hout, zand met accenten van antraciet en warme aarde tinten**.

Naast de keuze voor bestrating en groen speelt ook het straatmeubilair een belangrijke rol in de beleving en uitstraling van de openbare ruimte. Hierbij wordt gestreefd naar een eigentijdse, duurzame en comfortabele inrichting, die rust, herkenbaarheid en kwaliteit uitstraalt.

Ruimtelijke typologieën

Onderstaande ruimtelijke typologieën van de openbare ruimte beschrijven meer specifiek de beeldkwaliteit. Deze zijn onderverdeelt in straten en pleinen en verblijfsplekken. Deze verschillende ruimtelijke typologieën worden benaderd als één samenhangende hoofdstructuur:

- Er wordt gebruikgemaakt van een uniform materiaalpalet in bestrating, verlichting en meubilair.
- De verblijfsruimte wordt als een doorgaande ruimte ontworpen, waarbij het onderscheid tussen de zones niet in materiaal maar in inrichting of gebruik wordt aangebracht.
- Deze aanpak zorgt voor een herkenbare, continue verblijfservaring van noord naar zuid en versterkt de beleving van de Herenstraat als ruggengraat van het centrum.

1. Straten

De Herenstraat vormt de centrale as van het centrum van Voorhout. Op het Kerkplein verdwijnen de parkeerplaatsen uit het straatprofiel, waardoor ruimte ontstaat voor brede voetpaden, comfortabele fietsroutes en een groene inrichting. De rijloper wordt subtiel gemarkeerd, zonder harde afscheidingen, zodat de straat zich presenteert als een aaneengesloten verblijfsruimte, waarin de voetganger en fietser de hoofdrol krijgen.

In het kernwinkelgebied blijft beperkt ruimte voor parkeren aan één zijde van de Herenstraat. Hier ligt de rijloper verdiept tussen de trottoirs. De rijloper is zo smal mogelijk gehouden, maar breed genoeg om langzaam rijdend vrachtverkeer en autoverkeer elkaar veilig te laten passeren. Het rijtempo zal grotendeels bepaald worden door de aanwezigheid van fietsers. De Herenstraat is hiermee nadrukkelijk geen doorstroomweg meer, wat sluipverkeer en verkeer zonder bestemming in het centrum ontmoedigt en stimuleert om gebruik te maken van de randweg of de omliggende provinciale wegen.

De toegepaste materialen bestaan overwegend uit gebakken bestratingsproducten, met een beperkte en zorgvuldige inzet van natuursteenaccenten. Deze materialisering draagt bij aan een rustig, samenhangend straatbeeld en zorgt voor een herkenbare en hoogwaardige uitstraling passend bij het dorpse karakter van Voorhout.

De aanloopgebieden fungeren als de toegangspoorten tot het centrum. Het is belangrijk om hier een duidelijke overgang te realiseren van de doorgaande rijwegen in asfalt, zoals de N444 ten zuiden en de Schoutenlaan en Componistenlaan ten noorden van het centrum. De overgang naar het verblijfsgebied met een smaller profiel van de Herenstraat en een deel van de Jacoba van Beierenweg

Verbetering beeldkwaliteit reclame-uiting gevel; voor en na

Kleurenpalet voor het centrum

Kozijnen overwegend roomwit met eventueel een steunkleur uit bovenstaand pallet

(vanaf de rotonde richting de spoorwegovergang) wordt uitgevoerd in grotendeels gebakken materialen. Deze overgang markeert niet alleen visueel de entree naar het centrum, maar draagt ook bij aan het gevoel van vertraging en verblijf.

De poortfunctie kan verder worden versterkt door het toevoegen van een groen karakter, bijvoorbeeld door het planten van bomen langs de entreezones. Zo ontstaat een uitnodigende en herkenbare toegang tot het centrum, die aansluit bij de ambitie om Voorhout aantrekkelijk, vitaal en klimaatadaptief te maken.

2. Pleinen en verblijfsruimtes

Het Kerkplein groeit uit tot het groene hart van Voorhout. Het plein wordt ingericht als verblijfsruimte voor ontmoeting, activiteiten, functies van de kerk en evenementen. Grote bomen, zitplekken, speelaanleidingen en een waterelement zorgen voor sfeer, dynamiek en verkoeling. Het plein wordt verbonden met de groene structuur rond de kerk en de Herenstraat.

Groenvoorzieningen

Vergroening is een essentieel onderdeel van het toekomstbeeld voor het centrum van Voorhout.

De ruimte voor groen wordt gecreëerd door meerdere maatregelen:

- Het verminderen van het aantal parkeerplaatsen op en rondom het Kerkplein;
- Het beperken van het langsparkeren in de Herenstraat en het organiseren van parkeren aan één zijde;
- Het verplaatsen van een deel van de parkeerplaatsen in de Herenstraat naar de entrees van het centrum;
- Het realiseren van een smallere rijweg in de Herenstraat.
- Het verschuiven van de weg op bepaalde plekken.

Geïnspireerd op het historische beeld van de Herenstraat wordt, waar ruimte is, een groene zone aan beide zijden gerealiseerd waarin bomen worden geplant. Dit geeft de Herenstraat direct een groen en vriendelijk perspectief.

Ondersteunend aan deze hoofdgroenstructuur wordt vergroening op diverse manieren toegevoegd: via bloemrijke plantvakken, gevelgroen, geveltuinen en mogelijk zelfs hangend groen. De groene inrichting biedt niet alleen verkoeling en schaduw, maar creëert ook de mogelijkheid om regenwater lokaal op te vangen en te laten infiltreren.

Op hoofdlijnen is onderzocht of de voorgestelde vergroening past binnen de bestaande ondergrondse infrastructuur. Bij het opstellen van de definitieve inrichtingsplannen zal deze afstemming op detailniveau verder worden uitgewerkt.

Straatmeubilair

Straatmeubilair wordt zorgvuldig gekozen en vormt één familie in vormgeving en kleur. Banken, afvalbakken, fietsenrekken en verlichting zijn functioneel en sluiten aan bij de dorpse sfeer van Voorhout. Op logische plekken worden zitplekken toegevoegd, vaak in combinatie met groen.

Referentiebeelden groenvoorzieningen en straatmeubilair

Referentiebeelden terrassen en uitstallingen

Luifel met verwarming

Combinatie luifel en parasols

Terras direct aan de gevel

Terrassen

Terrassen vormen een belangrijk onderdeel van de levendigheid en verblijfskwaliteit in het centrum van Voorhout. Daarom worden op strategische plekken, zoals rond het Kerkplein en langs de Herenstraat, terrassen toegestaan onder duidelijke voorwaarden.

Een terras (op openbaar gebied) mag alleen direct tegen de gevel van het betreffende pand worden geplaatst. De inrichting moet bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de straat en niet ten koste gaan van de vrije doorgang. Op trottoirs moet altijd een vrije looproute van minimaal 1,5 meter breed beschikbaar blijven, onbelemmerd door meubilair of obstakels.

Het terrasmeubilair dient afgestemd te zijn op de uitstraling van de openbare ruimte: duurzaam, verzorgd en passend bij het dorps karakter. Afscheiding met levend groen en ingetogen kleuren hebben de voorkeur. Bij voorkeur is de zone voor terrassen subtiel aangeduid in de bestrating, om de eenheid van het straatbeeld te behouden. Terrasmeubilair moet buiten openingstijden op een veilige manier worden opgeslagen. Bij harde wind of slechte weersomstandigheden moeten tafels en stoelen worden vastgezet of naar binnen worden gehaald.

Indien terrassen seizoensgebonden zijn, wordt verwacht dat meubilair buiten het seizoen van de openbare ruimte wordt verwijderd.

Voor terrassen aan het Kerkplein kan, vanwege de schaal en functie van het plein, een bredere terraszone worden toegestaan, variërend van 4 tot 8 meter, mits dit zorgvuldig wordt ingepast.

Op basis van het bovenstaande wordt het terrassenbeleid nader uitgewerkt.

Uitstallingen en reclame-uitingen

Uitstallingen van winkels en reclame-uitingen kunnen bijdragen aan de levendigheid en aantrekkelijkheid van het centrum, mits zij op zorgvuldige wijze worden toegepast en in lijn zijn met de gewenste uitstraling van de openbare ruimte. Het is belangrijk dat uitstallingen de toegankelijkheid voor minder validen niet beperkt.

Uitstallingen mogen uitsluitend direct tegen de gevel worden geplaatst en maximaal 1 meter uitsteken vanaf de gevel, mits op het trottoir een vrije doorgang van ten minste 1,5 meter behouden blijft. Ze moeten qua vormgeving en materiaalgebruik aansluiten bij de uitstraling van de winkel en bijdragen aan het gewenste kwaliteitsbeeld van de straat. Met een goede onderbouwing is afwijken mogelijk.

Reclame-uitingen aan gevels zijn bescheiden van aard en ondergeschikt aan de architectuur van het pand. Gevelreclame wordt bij voorkeur geïntegreerd in het ontwerp van het gebouw en uitgevoerd in een ingetogen kleurstelling die past bij het kleurpalet van het centrum. Lichtbakken, felgekleurde banners of schreeuwerige uithangborden op of aan de gevel zijn niet toegestaan. Ook reclameborden en vlaggenmasten die op het trottoir worden geplaatst, zijn niet toegestaan.

Op deze manier dragen uitstallingen en reclame subtiel bij aan de sfeer, dynamiek en verblijfskwaliteit van het centrum, zonder afbreuk te doen aan de samenhang, toegankelijkheid en rust in het straatbeeld. De kleurstellingen dienen in lijn te zijn met de referenties zoals opgenomen in de moodboards.

Op basis van het bovenstaande wordt het reclame- en uitstallingenbeleid nader uitgewerkt.

Referentiebeelden bebouwing Herenstraat (kernegebied en uitloper van het kernegebied)

Individuele panden met eigen uitstraling

Detaillering gevel

Afwisselende dakvormen

Transparante plint met duidelijke entree

Korrel Herenstraat

Reclame-uitingen zijn ondergeschikt aan uitstraling gevel

Individuele panden

4.5 Specifieke ruimtelijke en stedenbouwkundige richtlijnen

Herenstraat (kerkplein en het kernwinkelgebied)

Rond het Kerkplein en het kernwinkelgebied van de Herenstraat wordt ingezet op kleinschalige bebouwing met een afwisselend straatbeeld. De nokhoogte van gebouwen is maximaal 12 meter en de goothoogte is maximaal 9 meter. Een gebouw mag maximaal een laag hoger zijn dan het gebouw ernaast. Panden zijn smal, individueel herkenbaar en kennen een verticale geleding. Kleine verspringen in rooilijn en dakgoot zorgen voor levendigheid en variatie.

De gevels worden uitgevoerd in baksteen in warme aardetinten, met aandacht voor een verfijnde detaillering zoals erkers, balkons en dakoverstekken. Transparante en actieve plinten zijn essentieel: winkels en horeca hebben grote glaspertijen op de begane grond, waardoor er een open relatie ontstaat met de straat. Blinde muren van langer dan 5 meter of het afplakken van raampertijen zijn niet toegestaan. Aan de openbare ruimte geen afgesloten deuren en opgangen naar bovengelige woningen of andere functies.

Reclame-uitingen worden terughoudend toegepast. Ze zijn ondergeschikt aan de architectuur en zoveel mogelijk meeontworpen in het gevelbeeld. Reclame is sober en elegant vormgegeven, zonder dominante lichtbakken of schreeuwerige kleuren.

Het kleurgebruik van gevels, kozijnen en luifels is rustig, met een ingetogen palet passend bij de gekozen steensoorten, eventueel met subtiele accentkleuren op specifieke plekken.

Opgangen naar bovengelige woningen zijn duidelijk zichtbaar, herkenbaar en goed toegankelijk vanaf de straat. Ze zijn zorgvuldig geïntegreerd in de gevels en dragen bij aan de levendigheid en diversiteit van het straatbeeld.

Gezien de al hoge parkeerdruk op de Herenstraat en aanliggende wegen is het van belang dat bij het realiseren van meerdere woningen of appartementen de parkeerdruk niet zal toenemen. Volgens geldende parkeernorm zal het parkeren op eigen terrein moeten worden gerealiseerd, inclusief bezoekers. Hierbij mogen er geen nieuwe uitritten direct op de Herenstraat worden gerealiseerd.

** Bij tegenstrijdigheden met de vigerende Welstandsnota en Nota uiterlijk bouwwerken prevaleren deze nota's boven de voorliggende Beeldkwaliteit.*

Referentiebeelden bebouwing Herenstraat (aanloopgebied)

Herenstraat en Jacoba van Beierenweg (aanloopgebied)

De bebouwing in de aanloopgebieden is lager en kleinschaliger, met maximaal twee lagen en kap. Met uitzondering van het pand waarin de Albert Heijn is gevestigd. Hier geldt dat panden een dorpse uitstraling hebben, met parcellering, variatie in dakvormen en kleine hoogteverschillen.

Bij voorzieningen wordt gestreefd naar levendige plinten; bij woningen zorgen voortuinen voor een groene overgang naar de straat. Reclame-uitingen blijven ingetogen en transparantie in de plinten wordt nagestreefd, zeker waar sprake is van voorzieningen. Blinde gevels van langer dan 5 meter of het afplakken van raampartijen zijn niet toegestaan.

Transformatie winkel naar wonen

De voorgevel dient een hoge woonkwaliteit uit te stralen. De gevelinvulling sluit aan bij de traditionele architectuur en maakt gebruik van duurzame, ambachtelijke materialen. Waar mogelijk wordt een groene overgangszone tussen gebouw en straat gerealiseerd om een prettige woonomgeving te bevorderen. Op plekken met ruimte voor een voortuin sluit deze aan bij het dorpse karakter van de straat.

Beheer en onderhoud

4.6 Beheer en onderhoud

De ruimtelijke kwaliteit van het centrum valt of staat met een zorgvuldig en consistent beheer. Een schoon, goed onderhouden en veilig straatbeeld vormt daarbij het uitgangspunt. Om de hoge ambities voor verblijfskwaliteit en uitstraling te waarborgen, vraagt het centrum om een beheerstrategie die proactief en gericht is op het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit.

Beeldbepalende plekken, zoals het Kerkplein, vragen om extra aandacht. Hier wordt een **hoog kwaliteitsniveau** gehanteerd. Hier wordt extra aandacht besteed aan uitstraling, schoonmaak, herstel en detailafwerking, zodat deze plekken hun rol als visitekaartje van het centrum blijvend kunnen vervullen.

Inwoners, ondernemers en pandeigenaren worden actief betrokken bij het beheer en onderhoud van het centrum. Initiatieven, zoals **adoptiegroen, geveltuinen** en deelname aan het onderhoud van boomspiegels, worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Door gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen, wordt niet alleen het draagvlak vergroot, maar ontstaat ook een groter gevoel van eigenaarschap en verbondenheid met het centrum.

Duurzaamheid vormt een rode draad in het beheer en onderhoud. Materialen die worden toegepast zijn robuust, onderhoudsarm en geschikt om mooi te verouderen.

De beplanting is divers, klimaatrobuust en afgestemd op de seizoenen, zodat het centrum het hele jaar door een aantrekkelijke en levendige uitstraling behoudt, en tegelijkertijd bestand is tegen extremere weersomstandigheden.

Door deze integrale aanpak van beheer en onderhoud blijft het centrum van Voorhout niet alleen aantrekkelijk voor de huidige generatie, maar wordt ook geïnvesteerd in een toekomstbestendige en veerkrachtige leefomgeving.

Colofon

VAN VISIE NAAR PLAN
Centrumplan en Beeldkwaliteit Voorhout

Oktober 2025

Opdrachtgever

Gemeente Teylingen

Kopgroep Voorhout

Vertegenwoordiging van bewoners, ondernemers, pandeigenaren en verenigingen

Gemeente Teylingen

KuiperCompagnons

Kragten